

De San Francisco- motie

Tijdens het Congres in Maastricht 2003 is de motie 78.0002, 'ICT-experiment met interne partijdemocratie', met vrijwel algemene stemmen aangenomen. Deze motie vraagt het bestuur om te starten met experimenten waarbij D66-leden via internet betrokken worden bij de besluitvorming van D66.

DOOR RENÉ HEIKENS

Deze experimenten variëren van het tonen van het wekelijkse overleg van de Tweede Kamerfractie in beeld en geluid en het kunnen indienen van moties via internet (e-moties), tot het mee kunnen kijken en stemmen op afstand tijdens een congres.

Een van de sprekers bij deze motie was Mark Giebels uit San Francisco. Hij wil graag vanuit San Francisco invloed kunnen uitoefenen op de beslissingen van zijn partij. Zijn wens is kenmerkend voor de mogelijkheden van vandaag, waarin beperkingen van plaats en tijd grotendeels wegval- len.

Geïnspireerd door deze spreker is de website D66 SanFrancisco¹ opgezet. Via deze virtuele afdeling is het mogelijk om tijdens het congres mee te stemmen op ingediende moties. D66-leden die zich hier aanmelden met hun lidmaatschapsnummer kunnen inloggen om hun stembescheiden op te vragen. De moties worden via e-mail naar hen gestuurd. Vervolgens sturen de leden hun stembiljet terug met hun stem, eventueel aangevuld met commentaar. De verzamelde uitkomsten en de individuele commentaren worden gepubliceerd op de website.

De D66 SanFrancisco website

Bij een eerste teststemming, met moties die omwille van de tijd niet meer behandeld waren op het congres in Maastricht, bleken de resultaten van 25 stemmers voor 80% overeen te komen met de uitslagen van de stemmingen over deze moties op het volgende congres.

Insprekers op het congres worden in beeld en geluid getoond op de D66 SanFrancisco website

Waarom deze motie belangrijk is

Deze motie sluit naadloos aan bij het gedachtegoed van D66, dat altijd voorstander is geweest van het verkleinen van de kloof tussen burger en bestuur. Het maximaal betrekken van de eigen leden bij de besluitvorming binnen de eigen partij maakt hier deel van uit. Deze ambitie is ook terug te vinden in oorspronkelijke partijstatuten: "De partij stelt zich ten doel de radicale democratisering van de samenleving en het politiek bestel door als politieke partij met alle geëigende middelen ervoor te ijveren dat:

a. de kring van degenen die effectief deel hebben aan de politieke en maatschappelijke besluitvorming zover mogelijk wordt uitgebreid;(...)"

b. internet biedt een geëigend middel om een groot aantal mensen te betrekken bij de besluitvorming. Van de 12.000 leden beschikken ruim 6771 over een e-mail adres en hebben toegang tot internet.

Uit onderzoek² blijkt dat bij de bespreking van moties op congressen vooral prominenten en leden van het middenkader het woord voeren. 'Het eenvoudige lid heeft nog wel recht op het woord, maar zal het in de meeste gevallen door minder kennis van zaken of politieke ervaring af moeten leggen tegen de cracks. De democratische doelstelling, geïnspireerd door het ideaal van de directe democratie en vormgegeven in het systeem van 'one-man-one-vote', slaat aldus om in zijn tegendeel: de versterking van de invloed van de partij-elite'.³ Stemmen via internet biedt bovendien de mogelijkheid dat alle stemmers ook hun com-

mentaar kunnen geven bij het uitbrengen van hun stem. Stemmen wordt zo niet een digitaal gebeuren van simpel ja of nee maar ook een uiting van emoties en ideeën. De argumenten kunnen vervolgens gebruikt worden door de D66 fractie tijdens de debatten in de Tweede Kamer.

Daarnaast kan ook de kandidaatstellingsprocedure via Internet verlopen. Het is een belangrijk gegeven dat deelname via poststemming zeer laag is. De drempels zijn toch altijd nog een postzegel en envelop en de loop naar de brievenbus. Slechts één op de vijf leden stemt via een poststemming.

Waarom zijn deze experimenten nodig?

Internet heeft als voordeel het vergroten van participatie van en communicatie tussen de leden. Het is als 'online denktank' een goede aanvulling op het 'one-man-on-vote systeem'. Stemmen via internet sluit goed aan bij het profiel van de D66 kiezer. D66 trekt relatief veel jongere, hoogopgeleide en goed verdienende kiezers aan⁴. Juist deze groep beschikt over het algemeen over toegang tot internet en breedband.

Juist nu ander politieke partijen ook het one-man-one-vote systeem overnemen is het voor D66 belangrijk zich te onderscheiden van deze partijen. D66 is altijd voorstander geweest van het betrekken van meer mensen bij de politiek. Nu we met behulp van nieuwe technieken de kloof tussen burger en bestuur kunnen verkleinen, ligt het voor de hand om deze bestuurlijke vernieuwing binnen de eigen partij door te voeren.

Daarnaast is het ook mogelijk voor leden om moties in te dienen zonder direct naar een ledenvergadering te hoeven gaan. Deze moties kunnen virtueel ingediend worden, waarbij bijvoorbeeld moties met meer dan 25 ondersteuners doorgaan naar het congres. Dit mechanisme wordt nu ook door D66 platforms gebruikt.

Stemmen via Internet zal een brug slaan tussen de actieve en de passieve D66 leden: tweederde⁵ van de leden bezoekt nooit een congres, maar wel een D66 website.

De auteur is bestuurslid D66 Haren, werkzaam bij KPN internet provider Het Net/Planet en was in 200 lid van de D66 ICT-denktank onder minister Boxtel.

Noot:

1. <http://www.d66 groningen.nl/d66sanfrancisco/>
2. Koole, R. (1982), *Tussen Ideaal en Illusie*, p 354.
3. Koole, R. (1982), *Tussen Ideaal en Illusie*, p 52-53.
4. Onderzoek naar D66 achterban Hans Jeekel en Meine-Henk Kleinsma.
5. Onderzoek commissie-Trommel (1999).